

Abonamentele
se fac la Tipografia
Statului.

ARCHIVA ISTORICĂ A ROMÂNIEI.

Esse nă dată pe
septemână cu prețulu
de 1 galbeni pe anm.

SUB AUSPICIELE MINISTERIULUI JUSTIȚIEI, CULTELORŪ ȘI INSTRUCȚIUNII PUBLICE.

Annulă I.

Redactor: B. PETRICEȚCU-HĂJDEŪ,

Annulă I.

ex-profesor superior de istoriă și statistică, ex-bibliotecar, ex-membru allū Comissiunii documentali.

Documente publicate in limbe străine.

No 35.

Vilna, 1545, (augustū).

Sigismundū Augustū, marce principe allū Litvaniei, respunde la ambassada lui Șepteliei Ghenga și Burla, trimiși din partea lui Petru-vodă Rareșū; și anume: 1, dorește domnului moldovenescū sănătate; 2, compătimesce pentru strimtorirea în care illū punū Turci; 3, îngăduesce trecerea prin Litvania pentru solii moldovenesci mergendū la Moscva; 4, reguléză processulū lui vodă cu nescce negușitori litvani pentru neplata datoriei; 5, se arrétă gata a estrada pe emigrații moldoveni dosiți în Litvania; 6, muștră pe vodă pentru strămbetățile ce face negușitorilorū Turci, Armeni și Orrei.

(Testulū russescū allū acestui documentū, ca și allū celorlū. Falte duo cari urméză, e publicatū în colecțiunea; Книга посольская В. К. Лиговскаго, 1845—1872, издад. Оболенскимъ и Даниловичемъ, Москва, 1843, p. 2—5)

În acelașū annū 1545, în sâmbeta a opta, mergendū grația sea domnului (rocнодарс) rege **Sigismundū-Augustū** la tată-seū la **Cracovia**, și oprindu-se la **Lublin**, aū adjunsū acolo la grația sea ambassadorii dela **Ionne Petru** (Иванна Петра), voevodulū moldovenescū: boierulū seū **Cosma Șepteliei Ghenga jtnicerulū** (р-менникъ) de **Sucéva** și **Nicolaū Burla starostele de Șipinū**, pe cari grația sea regescă se mârghini a-i priimi acolo în palatū în presința mai multorū nobili poloni, inse pentru ascultarea ambassadei lorū și darea respunsului îi amână pônē dupo inturnarea sea din **Polonia** la **Vilna**, în propria sea domniă marele principatū allū **Litvaniei**; sub pretestū că nu o pôte face de cătū numai în țerra, ce-i aparținescce lui în speciă ca patrimoniū.

Revenindū apoi din **Polonia** la **Vilna**, grația sea ascultă pe ambassadorii moldovenesci și le dede atuncē următorulū respunsū:

„La primulū punctū, relatatū din partea su-
„veranului vostru **Ioanne Petru** vodă, domnulū
„țerrēi **Moldovei**, dorindū sănătate grației sēlle
„regescē și fericind'o cu installarea sea pe tro-
„nulū părintescū allū marelui principatū litvanū,
„în care se aședă acum cu mila lui D-șeū și allū
„părintelui, grația sea regescă priimesce acēsta de
„la domnulū vostru cu recunoscință, ca' dela unū
„amicū bunū, dorindu-i d'asemenea sănătate și ori-
„care altū bine.

„La punctulū allū duoilea, că adecă grația
„sea regescă să nu se mire, decă nu i s'a trimisū
„mai de demultū ambassadori, din cauza că dom-
„nulū vostru avea griji din partea sultanului tur-
„cescū; apoi să sciți că grația sea regescă nu se
„miră de locū, sciindū bine că domnulū vostru
„nu este fără griji în țerra lui și e datoriu a
„da ascultare sultanului turescū.

„În cătū se attinge de recunoscința, ce es-
„primă domnulū vostru grației sēlle regescē pen-
„tru că lăssă pe ambassadorii lui să trecă prin
„marele principatū litvanū, de bună-voiă, fără ză-
„lavă seū vâtemare, cândū se întorceaū acum de
„currendū de la Moscva; la acēsta grația sea re-
„gescă respunde, că a făcut'o cu bucuriă pentru
„unū amicū bunū ca domnulū vostru, care dreptū
„resplată a grațioșei purtări și amicie regescē, tre-
„bue și ellū să dea libera trecere ambassadorilorū
„grației sēlle regescē, de câte ori vorū avē ei ne-
„voiă de a trece prin **Moldova**.

„La cererea domnului vostru, ca să se dea
„unū salvū-conductū (листъ глантованыи) ambassa-
„dorilorū seī ordinari (легкихъ посольс), cari vorū
„merge la **Moscva**, nu pentru nescari planuri
„malițioșe, ci pentru trebele domnului vostru, anu-
„me pentru a cumpera acolo blâne, samuri, dinți
„de pesce (зубыкъ рыбных), și alte lucruri, desti-

„nate pentru a imblânzi prin daruri pe sultanul
„turcesc; la acesta grația sea regescă răspunde,
„că incuviințază dorința amicului său, domnului
„vostru.

„Domnul vostru se plânge înaintea grației
„selle regesci, cerându dreptate contra lui **Ivanu**
„și a lui **Olehuo**, neguțitori foarte bogați de la
„**Krasno-staw**, cari cumperaseră dela domnul
„vostru uă miă de *boi ciobănesci* (БОГАТЫХ ЧУБА-
„НЬСКИХЪ), avându a-i plăti prețulu trei miă de gal-
„beni bunî unguresci, și n'au plătitu nici pônă as-
„tădi. Decî grația sea regescă, dorindū să se fa-
„că dreptate domnului vostru, a trimissū scrisori
„la d. **Nicolalu Grabia**, castellanul **Holmu-**
„**lui** și staroste allū **Lubomlei**, și la d. **Voitehu**
„**Starichowski**, starostele **Belzului**, și la d.
„**Bogusz**, starostele **Krasno-stawului**, și
„se pune sorocū acei judecăți la ziua sân-Mi-
„chailu după calendariulū latinū, adică la 22
„Septembre, cu trei zile mai înainte de sânta Acco-
„perire, ca la acea zi ei să se intrunescă la **Krasno-**
„**staw**, și să chiame înaintea lorū pe acei negu-
„țitori de acolo foarte bogați, și să facă dreptate
„după pēra domnului vostru; și somma care
„se va descoperi că se cuvine cu dreptū domnu-
„lui vostru, i se va plăti fără zăbavă, căci a po-
„runcitū grația sea să se scrie și către inșiși a-
„cei neguțitori foarte bogați, dându-le de scire să
„se înfețișeze la zi înaintea numiților judecători
„și să se justifice în privința domnului vostru;
„erō acelle scrisori către judecători și către ne-
„guțitori s'au espeditū inadinsū înaintea vostră,
„pentru ca voi s'o sciți, și să păziți soroculū.

„Încătū se attinge de rugămintea domnului
„vostru ca să i se facă dreptate cu **Iordanu** și
„**Senca**, cămarașii (КОМОРНИКОВЪ) cari cu banii
„domnului vostru au fugitū în Polonia, apoi gra-
„ția sea a bine-voitū a correspunde în această pri-
„viniță cu părintele său regele, care făgăduesce
„de a pune la calle pe acellū **Iordanu**.

„Mai însciințază domnul vostru pe grația
„sea regescă, că unii suppușii lui moldovenesci,
„după ce comisseră în **Moldova** fapte reelle, au
„fugitū și se ascundū în țerra grației selle re-
„gesci, și de aceia cere, pe temeiulū tractatelorū
„jurate, ca grația sea regescă pe acei făcători de
„reelle, suppuși moldovenesci, să nu-i îngöduesca

„în țerra sea, ci seū să-i estradea, seū să-i al-
„lunge. Grația sea regescă răspunde voue, că
„pe atari făcători de reelle ea nu-i îngöduesce, și
„chiarū deca se va fi aflându veri-unulū, apoi
„fără scirea grației selle; căci dorința grației selle
„este, ca țerra ei, marele principatū litvanū, și
„țerra **Moldovei** să trăescă totū-d'a-una în bu-
„na pace și amiciă, după vechiulū obiceiū.

„Domnul nostru regele a poruncitū a vi
„se spune, că neguțitorii **Turci**, **Armeni** și **Ovrei**,
„cari vinū în domnia grației selle regesci marele
„principatū litvanū cu mărfurile lorū, se tangu-
„nescū, cumcă de câte-orî aduceau ei din Turcia
„cāi bunî turcesci pentru vinđare în Polonia, erā
„domnului vostru i appucă în trecerea lorū prin
„**Moldova** și le ūea acei cai, nelăssându-i să-i scotū
„în Polonia. Așa derō, să spuneți domnului vos-
„tru din partea grației selle regesci, ca ellū să
„nu mai facă asemenea lucruri, să nu mai impe-
„dece pe neguțatori liberi de a veni în **Polo-**
„**nia** cu cai de vinđare, și să nu le mai ūea caii.“

No. 36.

Vilna, 1545, augustū 15.

Sigismundū Augustū accordă unū salvū-conductū pen-
tru solulū ordinariū moldovenescū, care se va trimite la
Moscva, cu condițiunea de a trece prin Vilna.

(Veți sumariulū precedentē.)

Sigismundū Augustū, cu mila lui D-șeu
regele **Poloniei**, etc.

Facemū cunoscutū cu această scrișorē a nō-
stră, precum trimisse la noi **Ioanne Petru** vodă,
domnulū țerei **Moldaviei**, pe ambadorii sei,
boierulū domnescū **Cosma Șeptelici Ghen-**
„**ga jînicerū de Sucēva** și pe **Nicolaiu Burla**
staroste de **Șipnū**, rugându-ne ca să accordămū
unū salvū-conductū de libera trecere prin țer-
ra nōstră marele principatū litvanū pônē la ho-
tarele **Moscoviei** și de sigura întorcere de a-
collo la **Moldova**, solului său, pe care cur-
rëndū va să-lū trimittă, nu cu veri-uă intențiune
malițiosă, ci pentru trebe bine-cuvântate, către fra-
tele nostru marele principe moscovitū **Ivanū**
Vasilievici; așa derō, indeplinimū cererea lui
Ionne Petru-vodă, domnulū țerei **Moldovei**,
și anume dămū acestū salvū-conductū solului său

ordinariu (посланца малага), pe care illu trimitte acum în trebele sêlle la marele principe allu **Moscoviei**; éró itinerariulú acellu solú va fi prin terra nóstrá marele principatú litvanú pôně la hotarele **Moscoviei** și inapoí, trecěndú prin capitalea nóstrá **Vilna**; în care itinerariu, la **Mosova** și inapoí, prin tótá întinderea țerei nóstre, noi vomú lássa pe acellu solú de a merge liberú și întregú. fórá impedicări și assuprii, dándú spre credință domnulu moldovenescú acéstá scrisóre cu sigilliulú nostru. Scrisú în **Vilna**, în anulú mántuirii 1545, luna Augustú 15, indicationú 3.

No 37.

Vilna, 1545, (augustú?)

Sigismundú Augustú autorizézá pe grammaticulú **Avramú Banilovschi** de a pune mâna pe emigrații moldoveni, ascunși în Litvania, și anume **Gliga**, **Crasneșú**, duo călupărițe, **Vascanú**, **Tóderú**, **Teutú**, unú altú **Vascanú** și **Vladú**.

(Veți sumariulú penultimú.)

În acelașú timpú, puținú dupó ambassada precedente, domnulu moldovenescú trimisse la grația sea regescá pe imblătoriulú seú **Avramú Banilovski** grammatieú (писаря), dorindú și cerěndú cu stáruință despre suppușii seí, fugiți din **Moldova** în urma mai multorú fapte relle, și cari se ascundú în Litvania, anume: **Gliga** fiinlú lui **Arbure** și **Ionú Crasneșú**, fugiți din *Moldova cu duo călugărițe* (из двема черницями), **Vascanú** nepotulú de frate allú lui **Șerpe** cu tovaroșulú seú **Tóderú**, **Teutulú** fiinlú lui **Petrașco** cu tovaroșulú seú **Vascanú**, și **Vladú** omú de josú (простым человеком); insistándú domnulu moldovenescú, ca acești suppuși ai seí să-í fie estradați, dupre juráměntú, și incredințați în mânele imblătorulu **Avramú**, *intocmai precum mai înainte însuși fratele lui Avramú, Tóderú purcălabulú Potimulu, refugitú în Litvania, fuse estradatú sultanulu turcescú*. Dēci, domnulu rege, consultándú pe grațiile lorú consiliarii seí, eliberá imblătoriulu **Avramú** uá poruncá, ca să puná mâna pe acei fugiți ai domnulu seú, oriunde îi va găssi în cupprinsulú marelui principatú litvanú.

Documente inedite române.

No. 38.

(Tergovisce?), fórá datá (înainte de 1600), hártiá.

Márturia județulu cu 12 purgari despre uá viiá a vladicái Pafomiú.

(Acestú documentú, scrisú într-uá limbá fórtě încurcatá, se aflá la Archiva Statuluí, între actele monastirii Marcuța. Ni l'a comunicatú d. G. Manu).

† Прѣ милостиве домне сз фие домне та сзнзтос скриш ес жвдецва Дѣмитрѣ кс донспрезече пзргари ачеста ано (sic) а ностро карти. дѣпз ачета ас кѣмпзрат ваздика Пѣфомисѣ в вие а никъси (сѣу: Яникзи?) ши кзѣд в кѣмпзрат владика Пѣфомисѣ аша ас зисѣс дѣпз морте аши нимене алтъ нимене сз нанѣз аскрѣс кѣ аче виа фзрз . . . аси кз в кѣмпзра кѣ бани сзи ши дѣпачета ас фостъ ши вад дз морз . . . кзасгзри ши аша сѣс скслат ваздика Пѣфомисѣ дас ф а пть морз пре чна вад пар кѣ бани сзи ши мзртѣриѣ пасте егсменѣа мѣксинѣ ши егсменѣа де ла мзхзстриѣ стѣлисѣ ши егсменѣа де ла сѣкти сѣбѣ ши пискѣпѣа (?) дз ла Тзѣганѣ. ши кансипар ас попа ДРАГѢЛ ши попа ЗЪРНѢ ши поп БИШИЯН и поп КОСТЯНДИЯН и поп ФИРЯ и поп ПѣШИЦИЯ (?) и поп СТАНЧЮЛ и поп ПѢТКО. СѣМѣЯН жвдецѣа и ЛѢПѢЛ жвдецѣа и ДѢМИТРЕЖ жвдецѣа и СТРА ПОДАР и ГѢРГѢ жвдецѣа и ТѢДОР стар (betrânú) ши дѣпачѣѣ мѣлци вмене вѣни ши негсцторѣ. кзѣдъ ас грзит ваздика Пѣфомисѣ домне ачеле кѣвенте кѣм сз нанѣз аскрѣс ничѣ кзасгзри кѣ ачеле мошиѣ фзр немене пѣлѣ (?) домне кз пре ел ас тѣмат ТѢТЯРЫ ши ас мзнкат (??) . . . ши аша мзртѣриѣсѣмѣ . . . нон кѣ сѣфлетѣе ностре пар домнѣа домне верѣ ф аче кѣм те ба нзстзвѣи дѣмнезѣс ши дѣмнезѣс сз те вѣсзлѣскз.

No. 39.

Fórá locú și datá, hártiá.

Constantinú Bantășú rapportézá lui vodá despre cercetarea processuluí de hotare între monastirca Seculú și rădășií dela Balosescí.

(Archiva Statuluí).

† Милостиве ши асминате домне сз фие мзрѣа домнѣи тале сзнзтос. фачемѣи-

РЕ МЪРНЕІ ТАЛЕ. КАС ВИНІТ ЛА НВІ, ЕРМЕНСА ДЕ ГЪ-
 КЪЛ КЪ ЧИНСИТЪ КАРТЪ, МЪРНЕІ ТАЛЕ. СКРИННА СЪ
 МАРЦЕМ ЛА САТ ЛА РЪШЧОРИ. СЪ СОКОТНМ. ПЕНТРОУ
 БЪКАТЪ ДЕ ЛОК. ЧАС ПРИЧЕ КЪ РЪЖАШИ. ДИИ БЪ-
 ЛОШЕЩИ. ДЕНІ НОІ ДЪКАМ ВЪЗЪСТ КАРТЪ МЪРНЕІ ТА-
 ЛЕ МЪРСАМ ЛА САТ ЛА РЪШЧОРИ. ШАМ СТЪХИСЪ ВА-
 МЕНІ БЪНИ. МЕЧЕЛШІ ДИПРИИПРЕУЪР. ШИ ІАМ ПЪРЕКАТ
 ДЕ РЪНАСА АЧЕЛЪІ ЛОК. КЪМ ЦИЪ СЪ МЪРТЪРИ-
 САСКЪ. КЪ СЪ ФЛЕТЕЛЕ ЛОР. ШАМ МЪРТЪРИСИТ. КЪМ
 АЧА БЪКАТЪ ДЕ ЛОК. АЪ ЦИНСИТЪ ТОТЪ КЪЛЪГЪРИИ ДЕ ГЪ-
 КЪЛ. ШИ ДЕ НИМЕ НАС АВЪСТ. НИЧІ W НЕВОЕ. ПЕНТРА-
 ЧЕА ЛОК. ІАР АКМЪ АЪ СКОС БЪЛОШЕЩИ СЪ СРИК
 СКРИИНА ПЪ СЪ МНЕ ПРЕ САТЪА ЛОР. ПРЕ БЪЛОШЕ-
 ЦИИ. ШИ ВОР СЪ А АЧА БЪКАТЪ ДЕ ЛОК. КАРТЪ АЪ ЦИ-
 НСИТЪ КЪЛЪГЪРИИ ДЕ ШЪСЕ ЗЕЧИ ДЕ АІ. ШИ МАІКИ-
 НЕ. АШЪ АЪ МЪРТЪРИСИТ. АЧЕІ ВАМЕНИ БЪНИ ШИ КЪ-
 ТЪРЪНІ. АНЪМЕ ТОАДЕР ЧЕЛЪ КЪТЪРЪИ. ДИИ ИТРИ-
 НЕЦИ. ЗИЧЕ КЪ ЦИНЕ МЕНТЕ (sic). ДЕЛА ДРОИ
 ВОДЪ. ШИ ДЪМИТЪРЪ БЪРЪИЛЪ ТИЖ УТЪ ТАМ (totū
 de acollo). ШИ НИКОЛ ДЕ МЪРЦИНЪНИ ШИ ГЪ-
 БРИЛ ДЪ АКОЛЪ. ШИ АЦИ ВАМЕНИ БЪНИ. ШИ КЪТЪРЪ-
 НІ. ТОЦІ АЪ МЪРТЪРИСИТ. КЪМ АЪ ЦИНСИТЪ АЧЕЛ ЛОК. ТОТЪ
 КЪЛЪГЪРИИ ПЪХЪ АКМЪ. ДЕНІ НОІ ВЪЗЪНА АЧЕІ ВАМЕНИ
 БЪНИ. ШИ КЪТЪРЪНІ. АМ ФЪКЪСТ АЧАТЪ МЪРТЪРИЕ. ПЪР-
 КЪМ АЪ МЪРТЪРИСИТ АЧЕІ ВАМЕНИ КЪТЪРЪ НОІ. НОІ ФА-
 ЧЕМ ЦИРЕ МЪРНЕІ ТАЛЕ. ЧЕ ВА ФІИ МИЛА МЪРНЕІ
 ТАЛЕ. СЪ ФІЕ МЪРІА ТА СЪХЪТОС.

† ТОАДЪР СТАР (betrânū). † БЪРЪИЛЪ. † НИ-
 КОЛ. † ГЪБРИЛ. (cu punerile degetelorū). † Ро-
 КЪА МЪРИИ ТАЛЕ КОСТЪНТИИ БЪНТЪШІ ФАЧЕМ
 ЦИРЕ МЪРИИ ТАЛЕ ДИСА АЧЪСТЕ МЪРТЪРИИ АШЪ ЗИКЪ
 ЦИИ КЪМ АІАСТЪ БЪКАТЪ ДЕ ЛОК W АЪ ЦИНСИТЪ ТОТЪ КЪ-
 ЛЪГЪРИИ ПЪМА НЪ ЦИИ КЪ ЧЕ САММЪА АЪ ЦИ-
 НЪСТЪ. КОСТЪНТИИ БЪНТЪШІ.

No. 40.

Coșesci, 1696, iunie 9.

Boierii Căuru, Ramandi și Coșescu, veniți de la
 domnia pentru cercetarea procesului între Ilinca Sion și
 nepoții visternicului Avram. raportează despre împăcarea
 imprieșilor, arătându totu-dună-dă origina familiei Si-
 on din hanii Crimului.

(Acestu documentu ni s'a comunicat de către d. G. Sion
 intr'ua copiă legalisată, pe care am reproducu întocmai, rezervându-
 ne dreptul de a ne pronunția asupra importanței actului, după ce
 ni se va fi prezentatū ocasiunea de a putea face inspecțiunea ori-
 ginalului)

Pre-Înălțate și luminate dōmne să fii măria

ta sântosū la lumnatū scaunulū mării tēlle in-
 tru mulți annū cu fericire. Noi slugele mării talle
Damitrașeu Căuru vel logofetū, **Alecsan-
 dru Ramandi** biv-vel-vornicū, și **Toderū
 Coșescu** trei-cēșnicū facemū scire mării tēlle
 că adică aū venitū în-aintea nōstră jupănesa **I-
 linca** a fratelū nostru **Andreiū Sionū** ce aū
 fostū paharnicū mare și feciorulū seū **Andreiū**
 medelnicerulū, și ne-aū addusū cinstitā cartea mă-
 riei talle, ca să luămū sēma la pēra ce 'și aū cu
Ieremia, cu **Ursulū**, și **Savatia**, nepoții luī **A-
 vramū** visterniculū, pentru moșiele ce le aū re-
 masū de la strămoșulū lorū **Dragoșū** vornicū,
 ca să le împărțescă. Noi, dōmne, amū chiămatū
 pe **Ieremia**, pe **Ursulū** și pe **Savatia**, și 'i
 amū pusū de fētā cu jupănesa **Ilinca**, și cu dum-
 nelū **Andreiū** medelniceriū, și oblicimū din dre-
 sele lorū așa: că cu adevēratū **Avramū** visterni-
 culū frate a fostū cu **Ionașcu Coșescu** paharnicū,
 nepoți drepti luī **Dragoșū** vornicū, care acellū **Dr-
 goșū** vornicū de coreniā **Tătarū** a fostū, anume
Demirū sultanū feciorū **Hanulū** de la **Crimū**, și
 în dillele betrânulū **Ștefanū** voevodū fugi aice, și
 shji în ōste cu voinicū și cu direptate, de care o
 căđutū la dragostea domnului. și 'lū ō făcutū por-
 tarū la **Sucēva**, și oblicindu-'lū că 'i sultanū, și
 nu' botezatū, 'lū a botezatū **Bogdanū** vodū, 'i aū
 pusū numele **Dragoșū**, și 'lū ō insuratū cu **Dahi-
 na** fata luī **Ōna** visterniculū, și 'i aū datū dāniū
 multe sate, din care multe s'ō înstrăinatū prăpā-
 dindu-se uricele din multe pređi și rēsmirițe ce
 aū fostū, ērō cāte o remasū la stăpānirea luī **Io-
 nașcu** paharnicū și a luī **Avramū** visterniculū
 după doveđile ce arētā jupănesa **Ilinca**, le aū
 împărțitū în de sine frații amēduoi, și o lu-
 atū **Avramū** visterniculū moșiele din țerra de
 susū, si **Ionașcu** paharnicū moșiele din țerra
 de josū, și moșiele din pustietate de la **Cahulū**, de
 la **Soroca**; și cātū o trāitū ei frații, și feciorū lorū,
 și nepoții lorū pōnē acmu totū așa s'ō ținutū, și
 o stăpānitū în pace cincī renduri de ōmenī, și nu
 s'ō mai pēritū, și pentru aceea noi, dōmne, așa
 amū judecatū că și de acmu în-ainte totū așa
 să stăpānescă cu pace după cumū betrāniū lorū
 s'ō învoitū, și să nu mai āmble cu povești, ci să
 'și ținā cum o apucatū de la betrāniū să nu se
 mai pērescă pentru astā pērā, că n'aū nici o de-

reptate, și înscăințăm pe măria ta, și să fii măria ta sănatosă. În Coșesci vlet zsd Iunie a.

(Iscăliți:) Dumitrașcu Céură vel-logof. Alexandru Ramandi vornic. Tôderă Conțescu trei-ciașnic.

Pentru întocmai stolniculă Iónnă Grigorovici.

Judecătoria ținut: Iași, Secsia I.

Copia această posleduindu-se din cuvînt în cuvînt și fiind întocmai cu originalul, de aceea potrivit cererii ce prin osebit înserisă a făcută D-ului paharnic Costache Sion se încredințază pe forme.

(Iscăliți) Chrisoverghi. Hermeziu. Arbore.

No. 103

L. S.

Directorul Capșa.

1845, Fevruariu.

Stolniculă Iónnă

21 zile.

Grigorovici.

Divanulă apelativă a țerei de susă din Moldavia.

Copia de fătă fiind sub adevăratele iscălituri a mădulariloră judecătoria ținutului Eșii Secsia I-a din acestă principat, și pecetea div: să adevărească de către divan după cererea dum: pahr: Costache Sion prin înscrișă.

Vorc. Sturza. G. Cantacuzino vorc. A. Mavrocordat.

Secsia a 3-a.

L. S.

Iordache

No. 1166.

Șeful Scorpan.

1845, Marte 12.

Documente inedite în limbe străine.

No. 41.

Tergovisce, 1483, Iuniu 5, pergamenă.

Vladu-voda Țepeșu întărește lui Mihailu cu nemulă seă satulă Topesci, cumperătura loră dela ex-stolniculă Manea pentru 1300 aspri, cu aceia ca acellă sată să nu potă trece nici nă dată la ună altă nemă.

(Arhiva Statului).

† Милостиам Божиам Івн Влада воевода и господинь всен земли сгровлахиинской синь Влада великаго вонда (sic). дават господствомн сие повеление господствами. сазгам господствами Муханаз, сз синови и а-нефю Муханав (rosu) сз синови. іако да им сят Топецини. понеж их поквни (rosu) Манѣ вивши столник. синь Барвлав за -лат-аспри. и господствес ми дадше кон. того ради им дадх и господствомн. іако да им ест вх вчинх и вх хца-

БЖ. и ні вт когож непоткновено. по речи господствами. тѣм и децам им. и ввсчетом им и прѣввсчетом. и варе комс се цет вт нх съмерть прилсчит. а прздланкѣ вх нх да нест. анс да ест оставшим. и свидетелне жспан Драгомил Манев. жспан Нѣгоє Борчев. жспан Драгич вивши дворник. жспан Винтилаж Флорескса. жспан Крзстиан дворник. жспан Станко логофет. Манѣ вистіар. Данчѣса столник. Хрзгота нехарник. Станчюа комис. Дѣдла спатарѣ. и азѣ Чѣсѣвѣц граматик. исписах. вх Трговице. месица юн е день в лѣт 7324.

† ІСО ВЛАД ВОЕВОДА МИЛОСТИОМ БОЖИОМ ГОСПОДИНЬ.

† Cu mila lui D-deu Ionne Vladu vovodă și domnă a totă țerra Ungroromână, fiululă lui Vladu vovodă cellă mare.

Dă domnia mea această poruncă a domniei melle slugei domniei melle lui Mihailu cu fiu seă și nepotulă seă... cu fiu seă, ca să le fie Topesci ocolă Tismena; pentru că i-au cumperatū dela Manea ex-stolniculă fiulă Barbulă dreptū 1300 aspri, eră domniei melle da'au ună callū; decī da'tam lorū și domnia mea ca să le fie moșă ohavnică și de nimene atinsă, dupre đissa domniei melle; lorū, și copiiloră lorū, și nepoților lorū, și strănepoților; și ori-cuiă din ei se va întempla mărte, moșă să nu se vindă, ci să trecă la cei remași. Marturi: jupānulă Dragomirū allū lui Manea, jupānulă Nēgoe allū lui Borcea, jupānulă Drăghici ex-vornicū, jupānulă Vintilă Floresculū, jupānulă Cărstian vornicū, jupānulă Staico logofetū, vi-stiarulū Manea, stolniculū Danculū, paharniculū Hirgotă, comisulū Stanculū, spatariulū Dedilū; și eū Ceucutū gramaticulū scriss'am în Tergovisce, luna Iuniu 5, anulū 6991.

† Ioanne Vladu Vovodă cu mila lui D-deu Domnū.

No. 42.

Suceva, 1519, genariu 9, pergamenă.

Stefanū vodă întărește lui Tôderū, cămărașū de vi-stieriă, cumperătura unei părți din satulă Laslaveni dela

ex-purcalabulă Petru, dreptă somma de 280 galbină tătărescă, arretându hotarele pământului vindutū.

(Archiva Statului).

† Милостію etc. (ca în documentul sub No. 30) *сѣга нашъ Петръ, бывшій прѣказале, по своей доброй волю, никимъ непонуженъ, ани приславанъ, и продалъ, свои праваи, штинны, и выкупаеніе свое, едина въкатъ земли, въ хотара Лаславицъ шцо сѣтъ на Краковѣ, въ вышней сторонѣ, шцо вънъ вѣла кѣпиа тотъ въкатъ земли вътъ Янѣшка дочка Станина, сына Ласлава глобника, и не приваіе шцо вънъ ималъ, вътъ кѣпие вътъ дѣла господствамы Стефана воевода, та продалъ сѣзѣкъ нашемъ Толдеръ ка марашъ вътъ вистаръ, за спъ златъ татарскій, и сѣзѣкъ нашъ Толдеръ ка марашъ вътъ вистаръ запаатна сѣи тоти вышенискыи пинѣзи спъ златъ татарскыи, сѣзѣкъ нашемъ Петръ бывшій прѣказале, прадъ нами, и прадъ нашими молдавскии богаре, ино мы видѣвши ихъ доброй воли, и тѣже, и поанью запаатъ, а мы такожде и насъ дали и потвердили есмы сѣзѣкъ нашемъ, Толдеръ ка марашъ, вътъ вистаръ, тотъ прадъ реченною въкатъ земли, шцо естъ въ хотара Лаславицъ шцо сѣтъ на Краковѣ, и шцо естъ, вътъ вышней сторонѣ, како да естъ емъ вътъ насъ спикъ и сѣкъ въсемъ доходимъ емъ, и дѣтемъ его и сыначомъ его и пращаратимъ его и въсемъ родъ его, кто сѣкъ емъ, изберетъ наиклижній непоршенико никомже на сѣкъы, а хотаръ, тотъ въкатъ земли, шцо естъ въ хотара Лаславицъ вътъ вышней сторонѣ, да естъ почени вътъ берегъ Краковѣ, вътъ копании могона, шцтолѣкъ на едина бересъ знаменанъ, на стоуденной враници, шцтолѣкъ черезъ поле до краи дороги, на едина могона копани, шцтолѣкъ черезъ дороги, и черезъ поле, на едина линъ хорбова, и знаменанъ, а шцтолѣкъ и вътъ краи лѣса, прости горѣкъ по лѣса та до врѣхъ дѣла, то естъ весъ хотаръ тотъ въкатъ земли, а на то естъ вѣра господствамы вышенискыи мы Стефана воевода, и вѣра правжзюкленнаго брата господствамы Петра, и вѣра въсѣкъъ богаре нашихъ, (urmăză enumerațiunea boierilor și blăstemul întocmai ca în documentul sub No. 30 pînă la cuvîntul: зансже) естъ емъ праваи штинна, и въкупаеніе цѣже вънъ кѣпиа за своихъ правыхъ пинѣзи, а на кошее крѣпостъ (pînă la sferșitū ca în documentul sub No. 30) изкъ мѣсца генаръ а.*

Cu milla lui D-deū noī **Stefanū** voevodū

etc. (ca în documentul No. 30)... sluga noastră **Petru** ex-purcalabū, și de a se bună-voiă, de nemine silitū nicī assupritū, a vindutū a se dreptă ocină și comperatură, uă bucată de pămîntū din hotarul **Laslaónilorū** pe **Cracău**, din partea de susū, ce ellū aū fostū cumperatū acea bucată de pămîntū de la **Amușca** fiica **Stanei**, nepōta lui **Laslaū globnicū**, din documente ce avuse ellū de cumpăratură de la moșulū domniei melle **Ștefanū** vodă, și a vindutū slugei noastre lui **Tóderū cămărașū de vistieră, dreptū 280 galbeni tătăresci**, și sluga noastră **Tóderū cămărașū de vistieră** a plătitū toți acei bani sus-scriși **280 galbeni tătăresci** în mânele slugei noastre **Petru** ex-purcalabū, în-aintea noastră și în-aintea boierilor nostri moldovenesci; decī și noi vedēndū a lorū bună-voiă, și tocmelă, și plăta de plinū, și noi așijderea și de la noi amū datū și amū întăritū slugei noastre lui **Tóderū cămărașū de vistieră**, acea mai susū-șissă bucată de pămîntū, care este din hotarul **Laslaónilorū** pe **Cracău**, din partea de susū, ca să fie lui de la noi uricū și cu totū venitulū, lui, și copiilorū lui, și nepoțilorū lui, și strănepoțilorū lui, și prestrănepoțilorū și la totū nēmulū lui, *cine va fi lui mai de aprōpe*, nestrămutatū nicī uă diniōră în veci. **Ērō** hotarulū acei bucăți de pămîntū, ce este din hotarul **Laslaónilorū** din partea de susū, să fie începēndu-se din malulū **Cracăului** *de la uă movilă săpată, de acollo la uă salciū însemnată, și la uă fontānă rece, de acollo peste cămpū pōnē la marginea drumulū la uă movilă săpată, de acollo peste drumū și peste cămpū la unū teiū gārbovitū și însemnatū, ērā de acollo din marginea pădurū prin pădure în susū, pōnē în virfulū delulū*, atāta este totū hotarulū acei bucăți de pămîntū. Și la acēsta este credința domniei melle mai susū scrisse **Ștefanū** vodă, și credința pré-iubitulū *frate allū domniei melle Petru*, etc. (urmăză nomenclatura boierilor și blăstemul ca în documentul sub No. 30)... a lui dreptă ocină, și cumperatură ce a cumperatū ellū pe ai sēi drepti bani. **Ērō** pentru mai mare tăriă (urmăză ca în documentul No. 30). 7027 luna genariū în 9.

No. 43.

Bucuresciii, fără annii, 30 genariii.

Alessandru-vodă (1568—1577) întăresce averile vel-vornicului Ivașcu și a familiei fratelui lui repositatului vel-clucerii Albulii, descriendii cu amănuntulii vitejiele acestorii duoi boierii în battalia de la Focșanii între Munteni și oștea moldovenă a lui Ionașcu-vodă.

(Acestii documentii, forte prețiosii pentru istoria militară a Românilor, se afla în originalulii slavonii la monastirea Vieroșulii, a cărui totă archiva arse, remănendii numai unii codice, făcutii în 1780, depusii la Archiva Statului, și unde documentulii în estiiune e copiatii pe paginile 160 verso ponnē la 161 verso. Acestii copii fiindii forte negliginte în priiivința ortografiei slavone, ne mărginimii a publica numai unii traducere, pentru a cării fidelitate putemii responde. Redăștiunea mulțamesce d-lui N. Filimonii pentru că a bine-voitii a atrașe atenziunea năstră asupra acestor pre-impornante documentii.)

† Întrii Cristii D-șeii bine-credinciosulii și bine-cinstitorulii și iubitorulii de Cristii și autocratulii și de D-șeii unsulii **Ionne Alessandru** vodă fiulii marelui și pre-bunulii **Mircea**-vodă, nepotulii lui **Mihnea**-vodă, cu mila lui D-șeii stăpânindii și domnindii totă terra Ungro-română, încō și părțilorii depeste munte allii **Amiașului** și allii **Făgărășului** duce. Amii bine-voitii domnia mea cu însăși bună-voința, cu pura și luminata animă a domniei melle, ca să glorificii pe cellii ce m'a glorificatii pe mine și cu slavă m'a în-ălțatii pe scaunulii celloroi sânti-reposatii părinții ai domniei melle, și étō amii dăruitii domnia mea acestii a totii cinstitii și bine-închipuitii și pre-respectatii mai presusii de orii-cari cinstite daruri crisovii allii domniei melle, cinstitulii boierii și anteiului consiliarii allii domniei melle jupânului **Ivașco** vel-vornicii, și soției lui **Elenei**; ca să le fie loroi averile și satele și **Tigani**, ce voroi avē de moștenire și de cumperătore și de zestre de la jupanésa **Elena** de mai susii dișă, pentru că le suntii bêtrâne și drepte averi și moșii de moștenire. Êrō dupō aceea, în timpii cândii ne-a lovitii pe domniia mea **Ionnii vodă** cu **Moldovenii** cu înșellăcime pe la **Focșanii**, pe cândii a vrutii fratele domniei melle **Ionne Petru vodă** a intrii la domniia țerrei **Moldovei**, atunci amii vęđutii domnia mea dragostea boierilorii și a vitejilorii domniei melle; și apoi mai mare dragoste amii vęđutii de la cinstitulii dregătorii allii domniei melle de mai susii-șisulii jupânii **Ivașco** vel-vornicii, și de la fratele lui cinstitulii dregătorii allii domniei me-

le jupânii **Albulii** vel-clucerii, ce nici unulii n'a făcutii; fiindii forte bucurōșii a 'și pune ei capetele loroi pentru capulii domniei melle; și decă nu s'aroi fi întorsii ei îndērētii atunci în oștea moldovenă cu sulțele (и ѡрелѡ не хтѡкае естъ въ бѡло врати-ли вни съ заа тогда съ конекс Молдовѡвѡмъ съ сви конѡемъ), de aii apperatii capulii domniei melle, apoi capulii domniei melle aroi fi căđutii; și în aceea occasiune cinstitulii dregătorii allii domniei melle jupânii **Ivașco** vel-vornicii a scăpatii din rēșboiulii rānitii, ęră cinstitulii dregătorii allii domniei melle jupânii **Albulii** vel-clucerii și a lăssatii capulii seii acolo la vadulii ce se șice **Rimna lângă satalii Jiliștea**, pentru capulii domniei melle, precum singurii D-șeii este marturii și e adeveratii. Êrō în vreme ce a peritii dregătorii domniei melle jupânii **Albulii** vel-clucerii, și dupō petrecania lui, fratele seii cinstitulii dregătorii allii domniei melle jupânii **Ivașco** vel-vornicii și jupanésa lui **Elena** boierulii domniei melle jupânii **Albulii** postelnicii, fiulii dregătorii domniei melle jupânului **Albulii** vel-clucerii ca să fie peste totē averile loroi, ce voroi avē ei din tenereșe ponnē la bêtrâneșe; și nici unii omii dupō mōrtea loroi amestecii să nu aibă cu averile loroi, și cu starea loroi, fără numai fiilii loroi; și nepotulii loroi de frate boierulii domniei melle jupânii **Albulii** postelniculii, fiulii dregătorii domniei melle jupânului **Albulii** vel-clucerii; așa aii întocmitii ei cu suffletele loroi din-aintea domniei melle și din-aintea tutuloroi boierilorii din curtea domniei melle. Âncă și blăstemii aii așędatii cinstitulii dregătorii allii domniei melle jupânii **Ivașco** vel-vornicii și jupanésa lui **Elena**: dupō mōrtea loroi, cine va voi să rumpă acēștii a loroi întocmire, seii din fiilii loroi, seii din rudeniile loroi, seii din altă seminiții, să fie blăstematii de sântii părinții de la **Nicea** și de cei de frunte apostolii ce 'și aii alessii **Domnului** a judeca totii poporulii în timpurile celle dupe urmă la înfricoșata judecată. Înșē să se șicie satele anume: **Golescii** cu totii hotarulii, și **Bălteni** cu totii hotarulii, **Vieroșulii** cu totii hotarulii, și **Mărăcinenii** cu totii hotarulii, și din **Slănicii** cotē părții . . . și din **Dobroescii** părțile loroi câte voroi avē, și din **Isvorenii** părțile loroi de cumperătore, și din **Vițehescii** ju-

mătate și din **Creceii** partea lui **Borcea** totă ori-câtă se va allege, și cu **Borcea mare**, și **Purcărenii** cu totu hotarul, și **Ghimpații** cu totu hotarul, și din **Orescii** partea lui **Cârstea** vistierulă totă veri-câtă se va allege. și **Căpâlnenii** cu totu hotarul, și din balta **Bistrețului** jumătate, și **Bora** cu totu hotarul; și din **Sărata** din partea lui **Udriștea** jumătate, și **Untenii** cu totu hotarul, și din **Crețescii** partea lui **Udriște** totă veri-câtă voru avé de cumpărătoare, și **Greceii** de lângă **Bucureștii** cu totu hotarul, și din **Văcăreștii** partea lui **Sava** veri-câtă se va allege de pretutindenii, și **Zemnițele** jumătate, partea lui **Vrăjogă** totă veri-câtă se va allege; și din **Jigoranii** câtă a fostu cumpăratu, și *satulă jupânésă Anca* totu, și **Sfercescii** jumătate, și cu morile și cu viile și cu liveștile, și încó și partea lui **Țintea** totă, pentru că a cumpărat' o jupânulă **Ivașco** vel-vornicū de la **Pervulă** fiulă lui **Țintea** dreptu 5000 aspri gata, și dreptu unū callū bunū înșellatū și înfrénatū (и за ЕАННЗ КОНЗ ДОБРЗ ССК-ААНЗ и СЕЗГААНЗ); și din **Dragomirescii** partea lui **Șerbanū** banulū și a **Dicului** totă, și partea lui **Mandea** totă, pentru că a cumpăratu jupânulă **Ivașco** vel-vornicū de la **Dragomirū** fiulă lui **Mandea** dreptu 3000 aspri gata și dreptu unū callū bunū înfrénatū și înșelliatū. Dreptu aceea amū datū și domnia mea, fiilorū cinstitulū dregătoriū allū domniei melle jupanū **Ivașco** vel-vornicū căți D-șeu 'i va da; și boierulū domniei melle jupanū **Albulă** postelnicū, fiulū dregătoriulū domniei melle jupanulū **Albulă** vel-clucerū, ca să le fie aceste de mai susū-șise sate, și **Țigani**, și averi, și de moștenire, și de zestre de la jupânésă **Elena** de mai susū-șissă, moșii de moștenire, lorū și fiilorū lorū, și nepoților și strănepoților lorū, și de ori și cine neclintite după șissa domniei melle. Âncă și blăstemū amū aședatū domnia mea, pe cine va allege D-șeu după petrecerea domniei melle a fi stăpânitorū țerii românescei, seū din rodulū domniei melle, seū din rudeniile domniei melle, seū după pécatele nóstre din altă seminiță, de va cinsti și va întări acestū crisovū allū domniei melle 'lū va călca și va strica și va rușina acestū crisovū allū domniei

melle, pe acela domnulū D-șeu să 'lū derăme, și să 'lū rușineșe, și să 'lū uccidă aici corpulū lui, éró în veculū fiitorū sufletulū lui, și să aibă parte cu **Iuda** și cu **Ariū** și cu alți necredincioși **Iudei** ce aū strigatū assupra lui Cristū D-șeu și mântuitorulū nostrulū Iesus: Iea-'lū, Iea-'lū rēstignesce'lū pre ellū, sângele lui assupra lorū și assupra fiilorū lorū, precum este și va fi în veci. Etó și marturi amū pusū domnia mea; jupânū vel-banū de **Craiova**, și jupânū **Dragomirū** fostulū vel-vornicū, și jupanū **Pană** vel-logofetū, și jupanū **Stanū** vel-spătarū, și jupanū **Mitrea** vel- și jupanū **Gonțea** vel-paharnicū, și jupanū **Stolca** vel-postelnicū; și *ispravnicū: Négoe* vel-logofetū Amū scrisū în minunata cetate **Bucureștii**, luna Genariū, șioa 30.

Fragmente documentali.

No.

Tergovisce, 1557, aprilū.

Petrașcu-vodă confirmă vel-clucerulū **Radu** cu nēmulū seū părțile lui **Chindea** din satele **Goleșcii**, **Mărăcinii** și **Vieroșulū**.

(În urma arderii arhivei monastirei Vieroșulū, acestū documentū slavonū s'a conservatū numai într'ua copilă forte incurcată, într'ua condică, care se conservă la Archiva Statulū, pagina 31. Totū acolo, pe pagina 60, se află uă traducere română greșită de la începutū pōne la șferșitū. Estragemū din acea copilă numai passagfulū cellū mai clarū și totū-d'ua-datū mai importante).

. încó în șillele lui **Bassaraba**-vodă a fostū hrănitū **Baldovinū** pe **Chinda** din casa lui, și 'a fostū rescumperatū din robia turcēscă (вѣтѣрскѣ темнищѣ) cu 7000 aspri și cu 4 cai; și 'a mai datū lui 2 cai bunii, și 4 castane bune, și 2 cămeșe cu gulere de firū; și la nunta **Chindei** 6000 aspri, și 4 cai bunii, și 5 buți de vinū, și unū briū de argintū cu prețū de 3000 aspri, și uă sabiă ferecată cu prețū de 2000 aspri, și ânnele de aurū 4, și castane de ciatma 2, și 2 păhare de argintū, și lingure de argintū, și dulăme de postavū 7, și cămeșe bune 4, și unū carrū cu 8 telegari, și unū plugū cu ferreși cu 24 de boi, și vacce cu lapte 12, și epe cu mândi 12, și oi 150, și porci 50, și matce de stupi 50, și castane 2, și unū callū bunū, și buți de vinū 4, și castanū de cottiriă 1, și altū castanū de maia, și éró buți de vinū 4, și cai 1, și haîne cu ranțuri (и сѣкне сѣ ушпи) 2, și dulăme 4, și cămeșe 2, și cai 2, și unū castanū de mâncașū, și altulū de lonirū, și cai 2, și buți 2, și aspri 1300, și uă cămēșă cu firū, și alta de metasse; dreptū accia amū datū măriă mea jupânulū **Radulū** clucerū și feciorilorū seū